

Istungidokument

A9-0266/2021

13.9.2021

*****II**

SOOVITUS TEISELE LUGEMISELE

nõukogu esimese lugemise seisukoha kohta eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA III)
(06604/1/2021 – C9-0352/2021 – 2018/0247(COD))

Väliskomisjon

Raportöörid: Željana Zovko, Tonino Picula

Kasutatud tähised

- * nõuandemenetlus
- *** nõusolekumenetlus
- ***I seadusandlik tavamenetlus (esimene lugemine)
- ***II seadusandlik tavamenetlus (teine lugemine)
- ***III seadusandlik tavamenetlus (kolmas lugemine)

(Märgitud menetlus põhineb õigusakti eelnõus esitatud õiguslikul alusel.)

Õigusakti eelnõu muudatusettepanekud

Kahes veerus esitatud Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud

Välja jäetav tekst on märgistatud vasakpoolses veerus ***paksus kaldkirjas***. Teksti asendamine on märgistatud mõlemas veerus ***paksus kaldkirjas***. Uus tekst on märgistatud parempoolses veerus ***paksus kaldkirjas***.

Iga muudatusettepaneku päise esimene ja teine rida osutavad läbivaadatava õigusakti eelnõu asjaomasele tekstiosale. Kui muudatusettepanek puudutab kehtivat õigusakti, mida õigusakti eelnõus soovitakse muuta, märgitakse päises lisaks kolmandale reale viide kehtivale õigusaktile ja neljandale reale viide muudetavale sättele.

Konsolideeritud tekstina esitatud Euroopa Parlamendi muudatusettepanekud

Uued tekstiosad on märgistatud ***paksus kaldkirjas***. Välja jäetud tekstiosad on tähistatud sümboliga ¶ või läbi kriipsutatud. Teksti asendamise puhul on uus tekst märgistatud ***paksus kaldkirjas*** ja asendatav tekst kustutatud või läbi kriipsutatud.

Erandina ei tähistata teenistuste tehtud puhtalt tehnilist laadi muudatusi lõpliku teksti vormistamiseks.

SISUKORD

	lk
EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT	4
SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI LISA	6
LÜHISELGITUS	9
VASTUTAVA KOMISJONI MENETLUS	10
NIMELINE LÕPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS	11

EUROOPA PARLAMENDI SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI PROJEKT

nõukogu esimese lugemise seisukoha kohta eesmärgiga võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA III) (06604/1/2021 – C9-0352/2021 – 2018/0247(COD))

(Seadusandlik tavamenetlus: teine lugemine)

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse nõukogu esimese lugemise seisukohta (XXXX/1/2021 – C90352/20),
 - võttes arvesse Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee 12. detsembri 2018. aasta arvamust¹,
 - võttes arvesse Regioonide Komitee 6. detsembri 2018. aasta arvamust²,
 - võttes arvesse oma esimese lugemise seisukohta³ Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatud komisjoni ettepaneku (COM(2018)0465) suhtes,
 - võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 294 lõiget 7,
 - võttes arvesse vastutava komisjoni poolt kodukorra artikli 74 lõike 4 kohaselt heaks kiidetud esialgset kokkulepet,
 - võttes arvesse kodukorra artiklit 67,
 - võttes arvesse väliskomisjoni soovitus teisele lugemisele (A9-XXXX/2021),
1. kiidab nõukogu esimese lugemise seisukoha heaks;
 2. kiidab heaks käesolevale resolutsioonile lisatud Euroopa Parlamendi avaldused, mis avaldatakse *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias;
 3. võtab teadmiseks käesolevale resolutsioonile lisatud komisjoni avaldused, mis avaldatakse *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias;
 4. märgib, et seadusandlik akt võetakse vastu kooskõlas nõukogu seisukohaga;
 5. teeb presidendile ülesandeks kirjutada koos nõukogu eesistujaga seadusandlikule aktile alla vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 297 lõikele 1;
 6. teeb peasekretärile ülesandeks pärast kõikide menetluste nõuetekohase läbiviimise kontrollimist seadusandlikule aktile alla kirjutada ning korraldada kokkuleppel nõukogu peasekretäri akti ja kõigi käesolevale resolutsioonile lisatud avalduste avaldamine

¹ ELT C 110, 22.3.2019, lk 156.

² ELT C 86, 7.3.2019, lk 305.

³ ELT C 108, 26.3.2021, lk 409.

Euroopa Liidu Teatajas;

7. teeb presidendile ülesandeks edastada Euroopa Parlamendi seisukoht nõukogule, komisjonile ja liikmesriikide parlamentidele.

SEADUSANDLIKU RESOLUTSIOONI LISA

Euroopa Parlamendi avaldus ühinemiseelse abi rahastamisvahendi (IPA III) raames antud abi peatamise kohta

Euroopa Parlament märgib, et määrus (EL) 2021/..., millega luuakse ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA III), sisaldab üldist viidet abi peatamise võimaluse kohta, ilma et oleks täpsustatud sellise otsuse konkreetset alust. Sellist abi peatamist tuleks rakendada, kui demokraatia, inimõiguste või õigusriigi olukord I lisas loetletud abisaaja riigis halveneb.

Euroopa Parlament on seisukohal, et selle rahastamisvahendi raames antava abi peatamine muudaks seadusandliku tavamenetluse kohaselt kokku lepitud üldist rahastamiskava. Kaasseadusandja ja eelarvepädeva institutsioonina on Euroopa Parlamendil seega sellise otsuse korral õigus kasutada täielikult oma eelisõigusi.

Euroopa Parlamendi avaldus nõukogu otsuse 2010/427/EL ja strateegilise koordineerimise kohta

Euroopa Parlament märgib, et nõukogu otsuse 2010/427/EL artiklis 9 sisalduvad viited liidu välistegevuse vahenditele on aegunud, ning on seetõttu seisukohal, et õigusselguse huvides tuleks kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artikli 27 lõikes 3 sätestatud menetlusega seda artiklit ajakohastada, et võtta arvesse liidu välisabi rahastamisvahendeid, mida kohaldatakse mitmeaastase finantsraamistiku 2021–2027 kehtivuse ajal, nimelt naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Gloaalne Euroopa“, ühinemiseelse abi rahastamisvahend, tuumaohutusala rahvusvahelise koostöö Euroopa instrument ning otsus ülemeremaade ja -territooriumide, sealhulgas Gröönimaa assotsieerimise kohta.

Euroopa Parlament kutsub komisjoni ja Euroopa välisteenistust üles looma strateegilise koordineerimisstruktuuri, mis koosneb kõigist asjaomastest komisjoni talitustest ja Euroopa välisteenistusest, et tagada sidusus, koostoime, läbipaistvus ja vastutus kooskõlas määruse (EL) 2021/947 (millega luuakse naabruspoliitika, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Gloaalne Euroopa“)¹ artikliga 5.

Euroopa Parlamendi avaldus abisaajate nimede kohta

Euroopa Parlament märgib, et määruse (EL) 2021/..., millega luuakse ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA III), I lisas osutatakse abisaajatele, kes on käesoleva rahastamisvahendi raames rahastamiskõlblikud. Euroopa Parlament on seisukohal, et nimetatud abisaajate puhul tuleks kasutada põhiseaduslikke nimetusi ning Kosovo tuleks nimetada Kosovo Vabariigiks.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuni 2021. aasta määrus (EL) 2021/947, millega luuakse naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Gloaalne Euroopa“, muudetakse otsust nr 466/2014/EL ja tunnistatakse see kehtetuks ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL) 2017/1601 ja nõukogu määrus (EÜ, Euratom) nr 480/2009 (ELT L 209, 14.6.2021, lk 1).

Euroopa Komisjoni avaldus, mis käsitleb Euroopa Parlamendiga peetavat geopoliitilist dialoogi ühinemiseelse abi rahastamisvahendi (IPA III) teemal

Võttes arvesse Euroopa Liidu lepingu artiklis 14 sätestatud Euroopa Parlamendi poliitilise kontrolli funktsiooni, kohustub Euroopa Komisjon pidama kahe institutsiooni vahel kõrgetasemelist geopoliitilist dialoogi Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2021/XXX (millega luuakse ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA III)) rakendamise üle. See dialoog peaks võimaldama teabevahetust Euroopa Parlamendiga, kelle seisukohti IPA III rakendamise kohta võetakse täiel määral arvesse, austades täielikult komisjoni suutlikkust rakendada rahastamisvahendit kooskõlas oma institutsiooniliste kohustustega.

Geopoliitilises dialoogis arutatakse üldisi suuniseid IPA III rakendamise kohta, sealhulgas programmitöö kohta enne IPA III programmitöö raamistiku ja programmdokumentide vastuvõtmist, ning konkreetseid teemasid, nagu abisaajale antava abi peatamine, kui abisaaja ei järgi püsivalt demokraatia, õigusriigi, hea valitsemistava, inimõiguste ja põhivabaduste põhimõtteid.

Geopoliitiline dialoog on üles ehitatud järgmiselt:

- i) kõrgetasemeline dialoog komisjoni ja Euroopa Parlamendi vahel, kus komisjoni esindab naabruspoliitika ja laienemise volinik;
- ii) alaline dialoog kõrgemate ametnike tasandil väliskomisjoni töörühmaga, et tagada kõrgetasemelise dialoogi piisav ettevalmistamine ja järelmeetmed.

Kõrgetasemeline dialoog toimub vähemalt kaks korda aastas. Üks koosolek võib langeda kokku aastaeelarve projekti esitamisega komisjoni poolt.

Euroopa Komisjoni avaldus Euroopa Parlamendi ja nõukogu XX/XX 2021. aasta määruse nr 2021/XXX (millega luuakse ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA III)) artikli 8 lõikes 5 sätestatud abi ümbersuunamise/peatamise kohta

Euroopa Komisjon leiab, et artikli 8 lõike 5 sätte järgib komisjoni volitusi liidu programmide rakendamisel ja liidu eelarvet üldiselt, kui see ei piira aluslepingute ja finantsmäärusega komisjonile antud volitusi peatada liidu abi kolmandatele riikidele.

Euroopa Komisjoni avaldus strateegianõukogude nõuandva iseloomu kohta vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu XX/XX 2021. aasta määruse nr 2021/XXX (millega luuakse ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA III)) artiklile 12

Euroopa Komisjon tuletab meelde, et IPA III määruse artikli 12 kohaselt on Lääne-Balkani investeerimisraamistiku strateegianõukogu komisjoni *nõuandev organ*. See on kooskõlas Euroopa Parlamendi ja nõukogu 9. juuni 2021. aasta määruse (EL) 2021/947 (millega luuakse naabruspiirkonna, arengu- ja rahvusvahelise koostöö instrument „Globaalne Euroopa“,) artikliga 33, milles osutatakse Lääne-Balkani investeerimisraamistiku ja EFSD+ strateegianõukogule. Neil strateegianõukogudel ei ole ELi eelarve täitmise kontekstis

otsustusõigust. Lääne-Balkani investeerimisraamistiku strateegianõukogu kodukord kehtestatakse sellel alusel.

LÜHISELGITUS

Alates 2007. aastast on ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA) olnud peamine rahastamisvahend, millega toetatakse ELiga seotud reforme kandidaatriikides ja potentsiaalsetes kandidaatriikides, st kuues Lääne-Balkani riigis ja Türgis.

Ühinemiseelse abi rahastamisvahendi (IPA) kolmas põlvkond tugendab toetust ühinemisprotsessile, valmistades abisaajaid ette ELi liikmesusest tulenevate kohustuste täitmiseks. See aitab kaasa liiduga ühineda soovivate riikide suutlikkuse suurendamisele ja ümberkujundamisele. Abi kavandatakse viie prioriteetse valdkonna raames, mis hõlmavad järgmist: 1) õigusriik, põhiõigused ja demokraatia; 2) hea valitsemistava, õigusnormide ühtlustamine, heanaaberlikud suhted ja strateegiline kommunikatsioon; 3) keskkonnaalane tegevuskava ja kestlik ühenduvus; 4) konkurentsivõime ja kaasav majanduskasv; 5) territoriaalne ja piiriülene koostöö.

Rahastamisvahendiga nähakse ette 30 % võrra kõrgem kliimameetmete eesmärk ja täiendav bioloogilise mitmekesisuse eesmärk, et aidata kaasa mitmeaastase finantsraamistiku üldiste eesmärkide saavutamisele selles valdkonnas. Samuti aitab see kaasa inimõiguste ja soolise võrdõiguslikkuse valdkonnaüleste eesmärkide saavutamisele ning suurendab jõupingutusi nähtavuse ja strateegilise kommunikatsiooni valdkonnas. Ühinemiseelse abi rahastamisvahendiga IPA III nähakse ette rahastajate tegevuse parem koordineerimine ja tihedam konsulteerimine kodanikuühiskonna organisatsioonide ning kohalike ja piirkondlike omavalitsustega.

Institutsioonidevaheliste läbirääkimiste üks peamisi tulemusi on parem juhtimine ja Euroopa Parlamendi suurem kontroll rahastamisvahendi üle. Komisjon võtab vastu eelkavandatud delegeeritud õigusakti, milles määratakse kindlaks konkreetset eesmärgid ja temaatilised prioriteedid abi andmiseks õigusriigi, inimõiguste ja demokraatia, hariduse, tööhõive, keskkonna ja kliimamuutuste, teadusuuringute ja innovatsiooni valdkonnas. Läbirääkimiste käigus saavutatud poliitiline kokkulepe hõlmab ka komisjoni avaldust, millega algatati vähemalt kaks korda aastas toimuv kõrgetasemeline geopoliitiline dialoog Euroopa Komisjoni voliniku ja Euroopa Parlamendi vahel, andes nii parlamendile täiendavad strateegilised suunised rahastamisvahendi rakendamiseks.

Ajavahemikul 2021–2027 on IPA III rakendamise rahastamispakett 14 162 miljardit eurot (jooksevhindades). IPA tagatiste kaudu võetakse kasutusele täiendavad rahalised vahendid. Ajakohastatud ühinemiseelse abi rahastamisvahendiga nähakse ette abi ümbersuunamine ja peatamine demokraatia, inimõiguste ja õigusriigi olukorra halvenemise korral ning tugendatakse käsitusviisi „põhialused kõigepealt“ ja laienemispoliitika tingimuslikkust. Täiustatud tulemusnäitajad võimaldavad paremini hinnata ELi eeskirjade ja kohustuste kohaldamisel tehtud edusamme.

Institutsioonidevahelised läbirääkimised lõpetati poliitilisel tasandil 2. juunil 2021. Nõukogu kinnitas nende tulemused alaliste esindajate komitee (COREPER II) tasandil 28. juunil 2021 ja parlament kiitis need heaks väliskomisjoni 1. juuli 2021. aasta koosolekul. Kuna 7. septembril 2021 vastu võetud nõukogu esimese lugemise seisukoht kajastab täielikult varasel teisel lugemisel saavutatud kokkulepet, on teisele lugemisele esitatav soovitus nõukogu seisukoht heaks kiita.

VASTUTAVA KOMISJONI MENETLUS

Pealkiri	Ühinemiseelse abi rahastamisvahendi (IPA III) loomine
Viited	06604/1/2021 – C9-0352/2021 – 2018/0247(COD)
EP 1. lugemise kuupäev – P-number	27.3.2019 T8-0299/2019
Komisjoni ettepanek	COM(2018)0465 - C8-0274/2018
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	AFET
Raportöörid nimetamise kuupäev	Željana Zovko Tonino Picula 15.7.2019 15.7.2019
Vastuvõtmise kuupäev	13.9.2021
Lõpphääletuse tulemus	+: 51 -: 8 0: 8
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Alviina Alametsä, Alexander Alexandrov Yordanov, Maria Arena, Petras Auštrevičius, Traian Băsescu, Reinhard Bütikofer, Fabio Massimo Castaldo, Susanna Ceccardi, Włodzimierz Cimoszewicz, Katalin Cseh, Tanja Fajon, Anna Fotyga, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Raphaël Glucksmann, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Sandra Kalniete, Karol Karski, Dietmar Köster, Maximilian Krah, Andrius Kubilius, Ilhan Kyuchyuk, David Lega, Miriam Lexmann, Nathalie Loiseau, Antonio López-Istúriz White, Claudiu Manda, Lukas Mandl, Thierry Mariani, David McAllister, Vangelis Meimarakis, Sven Mikser, Francisco José Millán Mon, Javier Nart, Gheorghe-Vlad Nistor, Urmas Paet, Demetris Papadakis, Kostas Papadakis, Tonino Picula, Manu Pineda, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Jérôme Rivière, María Soraya Rodríguez Ramos, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Jacek Saryusz-Wolski, Andreas Schieder, Radosław Sikorski, Jordi Solé, Sergei Stanishev, Tineke Strik, Hermann Tertsch, Hilde Vautmans, Harald Vilimsky, Idoia Villanueva Ruiz, Viola Von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Charlie Weimers, Isabel Wiseler-Lima, Salima Yénbou, Željana Zovko
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliikmed	Angel Dzhabazki, Andrey Kovatchev, Marisa Matias, Mick Wallace
Esitamise kuupäev	13.9.2021

NIMELINE LÖPPHÄÄLETUS VASTUTAVAS KOMISJONIS

51	+
NI	Fabio Massimo Castaldo
PPE	Alexander Alexandrov Yordanov, Traian Băsescu, Michael Gahler, Sunčana Glavak, Sandra Kalniete, Andrey Kovatchev, Andrius Kubilius, David Lega, Miriam Lexmann, Antonio López-Istúriz White, David McAllister, Lukas Mandl, Vangelis Meimarakis, Francisco José Millán Mon, Gheorghe-Vlad Nistor, Radosław Sikorski, Isabel Wiseler-Lima, Željana Zovko
Renew	Petras Auštrevičius, Katalin Cseh, Klemen Grošelj, Bernard Guetta, Ilhan Kyuchyuk, Nathalie Loiseau, Javier Nart, Urmas Paet, María Soraya Rodríguez Ramos, Hilde Vautmans
S&D	Maria Arena, Włodzimierz Cimoszewicz, Tanja Fajon, Raphaël Glucksmann, Dietmar Köster, Claudiu Manda, Sven Mikser, Demetris Papadakis, Tonino Picula, Giuliano Pisapia, Thijs Reuten, Nacho Sánchez Amor, Isabel Santos, Andreas Schieder, Sergei Stanishev
Verts/ALE	Alviina Alametsä, Reinhard Bütikofer, Jordi Solé, Tineke Strik, Viola Von Cramon-Taubadel, Thomas Waitz, Salima Yenbou

8	-
ECR	Hermann Tertsch, Charlie Weimers
ID	Susanna Ceccardi, Maximilian Krah, Thierry Mariani, Jérôme Rivière, Harald Vilimsky
NI	Kostas Papadakis

8	0
ECR	Angel Dzhambazki, Anna Fotyga, Karol Karski, Jacek Saryusz-Wolski
The Left	Marisa Matias, Manu Pineda, Idoia Villanueva Ruiz, Mick Wallace

Kasutatud tähised:

+ : poolt

- : vastu

0 : erapooletu